

Čas od času se stane, že se mi některá díla našich umělců vysloveně asociují dohromady. Obvykle se tak stane, když využijí nějaké populární téma bez znalosti díla (a chyb) svých předchůdců a myslí si, že objevili neorané pole. A pak zorají co mohou. Naposledy se to stalo hned třem interpretům – **Tomáši Kočkovi**, **Čechomoru** a sestavě **Braagas**.

Od Čechomoru se mi do ruky dostal (naštěstí) až třetí díl jeho trilogie ***Pověstí o hradech a zámcích – Slezsko***.

Úplně jsem ustrnul, když jsem to slyšel. Nejprve jsem si myslel, že se to nějak srovná, že je to jen začátek a že pak už přijde relativně „normální“ muzika Čechomoru. Nestalo se tak, a skutečně děsivé

melodramatické pásmo je opravdu přes celé CD. Kdyby si tvůrci alespoň poslechli některá komponovaná literárně dramatická díla minulosti, aby věděli, jak se to dělá, ev. i nedělá, a nemuseli prošlapávat vlastní cestu, na které se pochopitelně dopustili všech myslitelných i nemyslitelných omylů.

Asi nejvíce tentokrát na díle irituje mluvené slovo. Úplně neuvěřitelně na výkon pasuje (také lidové) rčení: „Ševče, drž se svého kopyta“. I když v případě **Ewy Farne** by asi ani toto nepomohlo – myslel jsem si, že spolupráce L. Dusilové s Čechomorem je to nejhorší, co mohlo naši pseudofolklorizující část hudby postihnout, ale Ewa Farna mé nejhorší představy překonala. Proč režiséři mluveného slova Nad'a Dvorská a František Špergl nepoučili Ewu Farnou jak se čte, aby to vypadalo že se čte, jak se čte, aby to vypadalo, že se nečte a jaký je rozdíl mezi čtením a vyprávěním? Proč jí nepustili kohokoliv jiného, kdo kdykoliv načetl jakýkoliv text na desku? Projev Ewy Farne na CD vypadá, jako když prvňák skládá reparát ze čtení. Pauzy a nádechy na místech, kde nemají být, naopak absence pomlky tam, kde mají dokreslit vyznění mluveného slova a podobně. Intonace neodpovídající interpunkci. Druhým čtoucím je **Radek Pastrňák**.

(v části bookletu bůhvíproč uváděný jako Radomír, asi pro zvýšení důstojnosti díla). Na něm je prostě jen slyšet, že to není jeho parketa – čtení, mluvení ani obsah díla, a že mluvené slovo evidentně považuje za něco, co má vyplnit pauzu mezi písněmi, když se kytaristovi přetrhne struna. Nemám mu to za zlé, na rozdíl od kolegyně se zpíváním uživí a nemá toto zapotřebí.

Pod strašlivým dojmem z mluveného slova zaniká obsah pověstí (ten je jinak takový standardně univerzální, skoro každá pohádka se mohla odehrát kdekoliv ve světě) a i následné provedení písní (což v případě provedení písní je nakonec milosrdné). Celkem se nevybočuje z Čechomorovského průměru a šablony, písně jsou lidové, ale upravené. Mnohde je souvislost mezi vyprávěným a zpívaným textem jen velmi volná, spíš se týká „podobné skutkové podstaty“ (hned např. první příběh a píseň). Možná trochu zbytečně vnějškově zdůrazňuje jejích „slezskost“, až to přechází do křečovitosti ve zpěvu (v tom je to podobné Kočkovi – viz níže, srovnejte s písněmi J. Nohavici inspirované tímtéž regionem). Celkový zvuk kapely ale stejně nezapře poctivou cimbálovou moravskou zemitost, tolik odlišnou od slezské národy a tak tradiční (ve smyslu strnulá) pro Čechomor, ať čerpá muziku odkudkoliv. Dostali 2 body za práci, která s organizováním tolika umělců do tolika studií musela být.

Druhým, kdo pravidelně ohýbá lidový odkaz, je **Tomáš Kočko** se svým **Orchestrem**. Podle zásady, že každý interpret má vánoční desku, natočil album

Koleda

. Některé jsou lidové, některé jsou dokonce Kočkovy vlastní, mnohé lidové jsou ovšem klasické a chronicky známé, ovšem zejména díky instrumentaci sakramentsky předělané k nepoznání (proč se např.

Pásli ovce valaši

jmenuje

Co zpíval Josef

a proč má tu houslovou exhibici na začátku a proč je upravena do stylu Chtěl bych být jen přítel tvůj? Náhodná posluchačka řekla, že děti by takhle verze prostě nebavila. Je to prý tak pro pohřeb než na koledu). I v případě koled T.Kočko opět neopomněl ventilovat své oblíbené téma vztahu pohanských a křesťanských tradic, o kterých má kdovíproč představu, že se právě v jeho kraji nějak protínají. Ale ze všech kompletně ční Kočkova sebestřednost v pojetí obsahu a pompéznost až afektovanost v projevu, vypjatý, až exaltovaný zpěv, „pokora“ nahlas dávaná na odiv, kdovíčím podložené přesvědčení, že vše lze

ohnout podle svého bez jakékoliv úcty k předloze. Muzika osciluje mezi uměle zdrsňelou lidovou hudbou (s cílem „modernizovat“ ji) a desítky let známými poprockovými hudebními postupy stylu Turbo, které využil na všech svých předchozích albech. Fakt je, že pokud někdo bude hledat hodně netradiční provedení koled, tak ho to uspokojí, v každé najde něco, co ho nadzvedne. Neuvěřitelné je ale natažení titulu *Rozjímejte* zpomalením na 10 (!) minut. Vánoční

poezie koled je ta tam, spíš to připomíná vánoce na blátě kdesi na staveništi sídlišť. Vymyšlené, aranžované a natočené je to určitě podle všech nejmodernějších pravidel s hlubokou znalostí teorie, ale málo platné, bez ducha. Při psaní o albu písní Slezského divadla jsem T. Kočku pochválil za aranže a zdá se, že tady to platí taky: Je dobrým dělníkem hudby, ale špatným duchem hudby. Zcela v duchu okázalého obsahu desky je obal doplněn malým Betlémkem, který se po několika otevřeních rozpadne a je zdrojem zcela nekřesťanských kleteb. Dostal 4 body za to, že se některé koledy dokázaly ubránit.

Braagas je dívčí skupina, která natočila album **Tapas**. V něm se soustředila především na španělskou, ale částečně i srbskou a švédskou lidovou muziku. Kdoví proč – snad spoléhá na to, že to z postižených zemí nikdo neuslyší, že místní publikum není tolik seznámené s tamním folklórem a že se téhle oblasti nikdo moc nevěnuje, takže to bude aspoň výjimečné. Ve skutečnosti ale vznikla jen další hra na folklór, naštěstí aspoň bez bicích a basových kytar. No, tak tedy po poslechu víme, že i ve Španělsku se zpívá. Možná, než začaly točit, si dámy mohly poslechnout aspoň Zuzanu Navarovou a Koa. Je supr, že texty jsou v bookletu v původních jazycích, slušné by bylo přidat český překlad – tajemí významu písní mi přijde jako záblesk snobství, nebo obava, že přeloženo do češtiny by to byly pěkné voloviny. Ale abych nebyl tak krutý – vypadá to jako příjemná dívčí prvotinka, kterou si člověk nemusí koupit ani pustit, a když už to udělá a předtím slyšel třeba právě tu Navarovou či Koa, tak mu to ani neuškodí a je-li dobře naložen, pousměje se. Na festivalu to bude příjemná pauza na párek a pivo. 4 body z deseti za ten párek a pivo.